

Educators, Psychologists and Physicians "New Trends in Global Scientific Ideas 2016". Geneva, 1. 115–124 [in Switzerland].

7. Kornetov, H.B. (2001). *Pedahohycheskye paradyhmy bazovykh modeley obrazovanyya [Pedagogical paradigms of basic models of education: textbook. Allowance]*. Moscow: Izd-vo URAO [in Russian].

8. Kuzminskyy, A.I. (2005). *Pedahohika vyshchoyi shkoly [Pedagogy of the Higher School]*. Kyiv : Znannya [in Ukrainian].

9. Kun, T. (2002). *Struktura nauchnykh revolyutsyy / per. s anhl. T. Kun. [The Structure of Scientific Revolutions]*. Moscow: OOO "Yzdatel'stvo AST" – AST Publishing House [in Russian].

10. Linnik, O.O. (2014). *Maybutniy uchytel' yak sub'yekt pedahohichnoyi vzayemodiyi: pidhotovka do spivpratsi z molodshymy shkolyaramy [The future teacher as a subject of pedagogical interaction : preparation for cooperation with younger students]*. Kyiv: Slovo [in Ukrainian].

11. Linnik, O.O. (2013). *Modelyuvannya osvithn'o-profesiynoho seredovyshcha VNZ yak sfery sub'yekt-subiyektnoyi vzayemodii [Modeling the educational and professional environment of universities as a sphere of subject-subject interaction]*. Innovatsiyni modeli pidhotovky maybutnikh fakhivtsiv doshkil'noyi ta pochatkovoyi osvity / nauk. red. V. V. Dokuchayeva. [Innovative training models for future preschool and elementary education professionals]. Luhansk: Vyd-vo DZ "LNU imeni Tarasa Shevchenka" [in Ukrainian].

12. Senko, Yu.V. (2007). *Pedahohyka ponymanyua [Pedagogy of understanding. allowance]*. Moskva: Drofa [in Russian].

13. Serheev, N.K. (1997). *Nepreryvnoe pedahohycheskoe obrazovanye: kontseptsyya y tekhnolohyy uchebno-nauchno-pedahohycheskykh kompleksov (voprosy teoryy) [Continuous pedagogical education: the concept and technologies of educational-scientific-pedagogical complexes (questions of theory)]*. Sankt-Peterburh; Volhohrad [in Russian].

14. Cherkasova, O.V. (2005). *Gumanisticheskiye shkoly XX veka [Humanistic schools of the twentieth century]*. Samara: Izd-vo "Samarskiy universitet" [in Russian].

15. Yudin, E.G. (1995). *Sistemnyy podkhod i printsip deyatel'nosti: Metodologicheskiye problemy sovremennoy nauki [Systematic approach and principle of activity: Methodological problems of modern science]*. Moskva: AO "Stoletiye" [in Russian].

УДК 001.895:378.147

Іван Коновальчук

доктор педагогічних наук, доцент

ORCID ID: 0000-0002-8233-9424

завідувач кафедри дошкільної освіти та педагогічних інновацій
Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна
iikonovalhuk7785@gmail.com

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті обґрунтовано можливості використання евристичних ресурсів та інструментарію міждисциплінарного, системного, синергетичного, діяльнісного, суб'єктного, технологічного, проектного підходів у підготовці магістрів дошкільної освіти до організації інноваційної діяльності. Встановлено, що міждисциплінарність та системність сприяють синтезу знань і дозволяють встановити цілісний, взаємозалежний характер усіх складових досліджуваної підготовки. В контексті синергетичної методології акцентовано увагу на механізми активізації внутрішніх ресурсів особистості для зміни й саморозвитку власного інноваційного потенціалу. З позицій діяльнісного підходу інноваційну діяльність розглянуто як форму активності її суб'єктів, що спрямована на якісні зміни об'єкта діяльності, а також на зміни в особистісних і технологічних структурах самої діяльності. Суб'єктний підхід спрямований на виявлення особистісних професійно значимих характеристик готовності майбутніх вихователів-методистів до реалізації інновацій у закладах дошкільної освіти. Технологічний підхід орієнтований на розроблення технологій підготовки магістрів до інноваційної діяльності. Проектний підхід сприяє засвоєнню студентами методів аналізу, моделювання, конструювання інноваційної діяльності.

Ключові слова: інноваційна діяльність, міждисциплінарний підхід, системний підхід, синергетичний підхід, діяльнісний підхід, суб'єктний підхід, технологічний підхід, проектний підхід.

Коновальчук Иван. Методологические основы подготовки магистров дошкольного образования к организации инновационной деятельности

В статье обоснована возможность использования эвристических ресурсов и инструментария междисциплинарного, системного, синергетического, деятельностного, субъектного, технологического, проектного подходов в подготовке магистров дошкольного образования к организации инновационной деятельности. Установлено, что междисциплинарность и системность способствуют синтезу знаний и позволяют установить целостный, взаимосвязанный характер всех составляющих исследуемой подготовки. В контексте синергетической методологии акцентировано внимание на механизмах активизации внутренних ресурсов личности для изменения и саморазвития собственного инновационного потенциала. С позиций деятельностного подхода инновационную деятельность рассмотрено как форму активности ее субъектов, направленную на качественные изменения объекта деятельности, а также на изменения в личностных и технологических структурах самой деятельности. Субъектный подход направлен на выявление личностных профессионально значимых характеристик готовности будущих воспитателей-методистов к реализации инноваций в учреждениях дошкольного образования. Технологический подход ориентирован на разработку технологий подготовки магистров к инновационной деятельности. Проектный подход способствует усвоению студентами методов анализа, моделирования, конструирования инновационной деятельности.

Ключевые слова: инновационная деятельность, междисциплинарный подход, системный подход, синергетический подход, деятельностный подход, субъектный подход, технологический подход, проектный подход.

Постановка проблеми. У “Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року” зазначено, що інтеграція країни в світовий освітній простір вимагає постійного вдосконалення національної системи освіти, пошуку ефективних шляхів підвищення її якості, апробації та впровадження інноваційних педагогічних систем, модернізації змісту освіти й організації її відповідно до світових тенденцій і вимог ринку праці [3]. Модернізація системи дошкільної освіти можлива за умови, якщо педагоги вмотивовані до змін, володіють відповідною теоретичною базою, технологіями експертизи, проектування, впровадження, моніторингу інновацій, здатні до взаємодії, рефлексії й осмислення досвіду нововведень. Однак, труднощі у впровадженні інновацій, які виникають як у керівництва, так і в педагогів закладів дошкільної освіти, актуалізують потребу в підготовці магістрів дошкільної освіти до організації інноваційної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що методологічні засади підготовки педагогів до інноваційної діяльності ґрунтуються на комплексі наукових підходів. Зокрема, системний підхід застосовують при структурно-функціональному аналізі систем підготовки педагогів до реалізації інновацій (К. Ангеловські, В. Афанасьєв, Х. Барнетт, І. Блауберг, І. Гавриш, Н. Гузій, О. Дубасенюк, А. Тряпціна, О. Шапран та ін.). Засоби синергетичного підходу, що використовуються для виявлення механізмів саморозвитку професіоналізму особистості, розкрито в працях О. Вознюка, А. Євтодюк, В. Лутая, С. Крючкової, М. Федорової та ін. Суб'єктний підхід акцентує увагу на аналізі особистісних характеристик суб'єктів інноваційної діяльності (В. Аношкіна, Г. Герасимов, І. Зязюн, Л. Люхіна, Е. Роджерс, Поль А. Хебіг, С. Янголовський та ін.). Розкриття потенціалу технологічного й проектного підходів у підготовці фахівців до інноваційної діяльності здійснено в працях зарубіжних та українських науковців (Ю. Будас, І. Дичківська, Дж. Джонс, Я. Дітріх, В. Докучаєва, М. Горчакова-Сибірская, Є. Заїр-Бек, І. Єрмаков, О. Коберник, А. Лігоцький, Л. Подимова, В. Серіков та ін.).

Разом з тим, методологічні засади процесу підготовки магістрів дошкільної освіти до організації інноваційної діяльності потребують уточнення та конкретизації.

Мета статті полягає в обґрунтуванні доцільності та евристичних можливостей комплексу наукових підходів у підготовці магістрів дошкільної освіти до організації інноваційної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Аналіз теорії і практики інноваційних процесів у сучасній дошкільній освіті свідчить, що основним фактором ефективності реалізації нововведень є готовність педагогів до інноваційної діяльності. В проекті стандарту вищої освіти України підготовки магістрів спеціальності “Дошкільна освіта” визначено необхідність формування у майбутніх фахівців здатності організовувати інноваційно-експериментальну діяльність в системі дошкільної освіти, створювати,

проводити експертизу та впроваджувати в практику наукові розробки, що спрямовані на підвищення ефективності освітньої діяльності та освітнього середовища з використанням інноваційних засобів, методів, прийомів, технологій [7]. Багатоаспектність завдань організації інноваційної діяльності обумовлює необхідність застосування комплексу методологічних підходів до аналізу та проектування цілей, змісту й засобів підготовки магістрів дошкільної освіти до її здійснення.

Система освіти характеризується різноманітними зв'язками з різними науками. Інноваційні зміни в освіті детермінуються інноваціями у всіх сферах розвитку суспільства і їх не можна розглядати лише в педагогічному аспекті. Саме тому більшість завдань інноваційної освітньої діяльності вирішуються як комплексні міждисциплінарні проблеми, що виникають на стику педагогічних та інших наук. Педагогічна інноватика є міждисциплінарною галуззю знань, в якій методологічні концепції, теоретичні й емпіричні методи різних наук поєднуються для дослідження освітніх інновацій та організації інноваційної діяльності з метою підвищення їх практичної ефективності.

Міждисциплінарність, як принцип організації наукового знання, має значний потенціал при вирішенні комплексних проблем підготовки магістрів дошкільної освіти до інноваційної діяльності. При міждисциплінарному підході проектування змісту такої підготовки здійснюється на основі міжнаукової конвергенції та інтеграції знань з різних наукових галузей, як класичних, так і порівняно нових, що утворені шляхом міждисциплінарного синтезу. В результаті це веде до створення цілісної системи знань про інноваційні процеси в дошкільній освіті, яка відображає сукупність наукових концепцій, теорій, тенденцій її розвитку. Засвоєння майбутніми вихователями-методистами системи міждисциплінарних знань дозволяє їм синтезувати теоретичні конструкти з різних наукових сфер для розробки та застосування технологій проектування, експертизи, реалізації й моніторингу нововведень у закладах дошкільної освіти.

Теоретична й практична значимість системного підходу полягає в тому, що його засоби уможливають вирішення як гносеологічних задач – здійснення структурно-функціонального аналізу процесу підготовки магістрів дошкільної освіти до інноваційної діяльності, так і праксіологічних – розроблення його нових моделей й технологій.

При аналізі структури підготовки магістрів дошкільної освіти до інноваційної діяльності **як системного процесу необхідно дотримуватися основних принципів системного підходу:** цілісності, примату цілого над складовими частинами, ієрархічності, структурності, взаємозв'язку системи із зовнішнім середовищем, самоорганізації. Враховуючи принцип цілісності, системність процесу підготовки готовності магістрів дошкільної освіти до інноваційної діяльності залежить від взаємозалежного характеру всіх його структурних компонентів: цільового, змістового, діяльнісного, результативного. Принцип структурності визначає способи виявлення закономірних функціональних зв'язків між виділеними складовими досліджуваної підготовки, що забезпечує її системність, зумовлює особливості її внутрішньої будови. Системний підхід вимагає розглядати процес підготовки магістрів дошкільної освіти до інноваційної діяльності не ізольовано, а в органічній єдності зі всіма напрямками професійної підготовки: методичної, навчально-виховної, науково-дослідницької, управлінської. Концептуальним є положення, що інноваційна підготовка, як цілісна система, будується на основі органічної єдності загального, особливого та індивідуального. Як загальне – вона є складовою професійної загальнопедагогічної підготовки; як особливе – має свою специфіку, зумовлену особливостями й закономірностями інноваційного процесу і формування творчої особистості; як індивідуальне – відображає залежність підготовки від особистісних якостей педагога й рівня його творчої педагогічної діяльності [8, с. 23].

Застосування системного підходу як методологічної основи підготовки магістрів дошкільної освіти до організації інноваційної діяльності обумовлено, з одного боку, умовою цілісності й взаємозв'язку всіх її компонентів, з іншого – необхідності забезпечення відкритості цієї системи, її здатності швидко реагувати на інноваційні тенденції розвитку суспільства й освіти.

Синергетичний підхід дає можливість розглянути в системі підготовки магістрів дошкільної освіти до інноваційної діяльності процеси природної відкритості, самоорганізації, самодетермінованості, саморозвитку, суб'єктності, нестійкості, хаотичності, атракторності. Такий підхід дозволяє розглядати особистість педагога як відкриту систему, що саморозвивається, має здатність до самоорганізації і володіє значними власними можливостями для саморозвитку у взаємодії з інноваційним середовищем. Суттєво, що застосування категорій синергетичного підходу до аналізу освітніх систем у педагогіці передбачає актуалізацію принципів активності, діалогічності, самостійності, ініціативності, творчості, коли учасники навчально-виховного процесу постають відкритими саморегулюючими, самодетермінованими системами, що прагнуть до розвитку

суб'єктності, виявляють волю до вибору стратегії індивідуального життєвого шляху, освітніх програм, курсів, глибини їхнього змісту і самого викладача [5, с. 291–292].

Актуалізація й розгортання проблеми особистості в педагогічній інноватиці передбачає розгляд людини як цілісної системи, що розвивається. Важливо також зауважити, що синергетичний підхід передбачає розгляд всіх учасників інноваційного процесу (вихователів, керівників, методистів, батьків) як систем, що перебувають у стані самоорганізації та саморозвитку та здатні до рефлексії, самонавчання й реалізації особистісних смислів діяльності. З позицій синергетичного світосприйняття особистість педагога розглядається як складноорганізована система, якій необхідно сприяти власним тенденціям розвитку. В контексті синергетичної методології основна увага при моделюванні систем підготовки магістрів до інноваційної діяльності приділяється виявленню іманентних для них механізмів актуалізації й саморозвитку своїх особистісних внутрішніх ресурсів у процесі активної взаємодії з суб'єктами інноваційного середовища. У такому сенсі ефективною представляється взаємодія через механізми самокерованого розвитку, зокрема, через рефлексію (індивідуальну, групову) [5, с. 261].

Концепції самореалізації особистості також ґрунтуються на теорії самоактуалізації А. Маслоу, який суть розвитку людини розглядає як прагнення реалізувати в процесі життєдіяльності свій вроджений потенціал [2]. Внутрішні стимули особистісного й професійного розвитку (прагнення до самоактуалізації й самореалізації, самотрансценденції, смислотворчості, свободи вибору й відповідальності) виступають провідними детермінантами розвитку педагогами власного інноваційного потенціалу.

Індивідуальні інноваційні ресурси педагогів найбільш продуктивно розвиваються у взаємодії під час роботи в творчих групах, в яких синергія особистісних потенціалів сприяє створенню інноваційних продуктів. Взаємодія відображає творчий, суспільно значущий, колективний характер інноваційної діяльності, в процесі якої відбувається безпосередній або опосередкований вплив її суб'єктів один на одного, що зумовлює їх розвиток.

А. Пригожин головною характеристикою суб'єкта інновацій визначає його діяльнісну самосвідомість, тобто розуміння своєї особистісної ініціативи як суб'єктивно можливої і суспільно прийнятної основи власного існування. При цьому суб'єктність представляється як єдність цілепокладання і цілездійснення в одній особі. Суб'єкт – це діяч, який здатний до вибору типу діяльності, конкретної ролі для себе серед інших суб'єктів, до вироблення власних цілей і засобів для їх досягнення [4]. Категорія діяльності обумовлює діалектику співвідношення між її суб'єктом та об'єктом й систему суб'єкт-об'єктних і суб'єкт-суб'єктних відносин. Згідно з положенням діяльнісного підходу інноваційну діяльність необхідно розглядати як форму активності її суб'єктів, що спрямована на якісні зміни об'єкта діяльності, в процесі яких відбуваються суттєві зміни і в особистісних та технологічних структурах самої діяльності. Категорія суб'єктності визначає здатність педагога творчо вдосконалювати свою діяльність, ініціювати та реалізовувати нововведення.

Згідно з принципом інтеріоризації – екстеріоризації формування готовності до інноваційної діяльності відбувається в процесі включення студентів у різні форми інноваційної діяльності: аналізу інновацій, вивчення досвіду їх впровадження, підготовки проектів, виконання науково-дослідницьких робіт, участі в конференціях, олімпіадах, конкурсах тощо. Тут ми виходимо з твердження, що формування готовності до інноваційної діяльності можливе тільки в процесі здійснення такої діяльності та постійної саморефлексії її досвіду.

Методологія сучасної освіти базується на гуманістичній концепції і визначає головною метою освіти та виховання реалізацію й самореалізацію закладеного в людині особистісного потенціалу [6]. Основним суб'єктом та ініціатором інноваційних змін є, насамперед, педагог-новатор, тому проблема ефективності й результативності реалізації освітніх інновацій має розглядатися у площині формування особистісної готовності магістрів дошкільної освіти до інноваційної діяльності. Їх підготовка передбачає формування позитивного ставлення до інновацій, актуалізацію мотивів інноваційної діяльності, здатності до взаємодії з суб'єктами нововведень в інноваційному середовищі, обміну знаннями й досвідом реалізації інновацій з іншими новаторами.

Одна з основних особливостей педагогічних інновацій полягає в тому, що вирішальну роль на всіх етапах їх реалізації відіграє суб'єктний фактор. В інноваційній діяльності виокремлюють дві складові – технологічну й особистісну. Технологічна складова пов'язана зі створенням моделей і технологій навчання й виховання, використанням і поширенням педагогічних інновацій. Особистісна – характеризує самореалізацію особистості педагога в інноваційній діяльності. Проблема зміни позиції студента щодо сприйняття себе як об'єкта зовнішнього впливу на усвідомлення себе як

суб'єкта саморозвитку й самореалізації в майбутній інноваційній професійній діяльності – одна з ключових, вирішення якої є запорукою успішності підготовки до такої діяльності. Тому суб'єктний підхід спрямований на виявлення тих особистісних професійно значимих характеристик вихователів-методистів, що забезпечують успішність їх включення як суб'єктів у процес реалізації інновацій у закладах дошкільної освіти.

Сформованість готовності педагога до інноваційної діяльності передбачає усвідомлення ним значущості інноваційних змін у системі дошкільної освіти не лише на професійному, а й на особистісному рівні. Однак організація інноваційної діяльності часто відбувається без урахування психологічної готовності педагогів до сприйняття і реалізації нововведень. Необхідно враховувати, що успішність інноваційної діяльності, її технологічна складова опосередковуються особистісним фактором у структурі готовності до неї педагога. З позицій суб'єктного підходу інноваційна діяльність – це особистісно вмотивована творча взаємодія суб'єктів інноваційного процесу, яка спрямована на перетворення всього комплексу їх особистісних внутрішніх структур (цінностей, смислів, мотивів, цілей, моральних позицій), що впливає на перебудову виконавчих, технологічних структур (методів, засобів, зовнішніх результатів).

Основним призначенням технологічного підходу в проектуванні підготовки магістрів дошкільної освіти до організації інноваційної діяльності є розроблення науково обґрунтованих способів досягнення цілей підготовки на основі постійного моніторингу та аналізу результатів. Тому необхідно передбачити механізми зворотного зв'язку, які можуть давати достовірну й достатню інформацію для оперативного регулювання й внесення необхідних змін у процес підготовки студентів.

Технологічний підхід забезпечує можливість для концептуального проектування та реалізації процесу підготовки магістрів дошкільної освіти до організації інноваційної діяльності завдяки чіткому прогнозуванню цілей і гарантованому досягненню результатів, вибору найбільш раціональних форм і методів навчальної діяльності студентів, постійному моніторингу й інструментальному управлінню на всіх етапах їх підготовки, виявлення та створення комплексу умов, що сприяють ефективності інноваційної підготовки.

Технологія є системним способом організації процесу підготовки магістрів до інноваційної діяльності й конкретизує його теоретичні моделі на рівні норм, правил, послідовності етапів, змісту, форм методів навчальної діяльності. Першим кроком створення педагогічної технології є визначення її мети. Тому одним з визначальних принципів технологічно побудованого педагогічного процесу є його цільова орієнтація. Загальноприйнятою моделлю постановки педагогічних цілей є таксономії. Їх суть полягає в детальній диференціації та класифікації педагогічних цілей на основі структури особистості й точному описі в такій формі, щоб можна було чітко діагностувати результати. У таксономії цілей підготовки магістрів до інноваційної діяльності виокремлюють когнітивну (пізнавальну), афективну (емоційно-ціннісну), діяльнісно-практичну, психомоторно-регулятивну сфери.

Таким чином, технологія забезпечує системність, цілеспрямованість, результативність, діагностичність, стандартизацію, алгоритмічність, ефективність, керованість, відтворюваність процесу підготовки магістрів дошкільної освіти до організації інноваційної діяльності.

Світовий і вітчизняний досвід підтверджують ефективність проектного підходу у досягненні завдань підготовки педагогів до інноваційної діяльності. Його значний потенціал проявляється в тому, що він є методом не тільки пізнавальної, дослідницької, а й конструкторської діяльності. Загалом, проектний підхід є основним універсальним способом організації інноваційної діяльності, що уможливорює переведення теоретичних моделей педагогічних систем і процесів на рівень технології їх реалізації. Проектування визначається науковцями однією із глобальних технологій сучасної культури, а саме – освітньої, що забезпечує прогрес і поступальний розвиток людської цивілізації [1, с. 53]. Проектування вважають універсальним методом інноваційного розвитку організацій та суспільства, який ще з дитячих років формує стиль життя і проектну культуру людей у багатьох розвинутих країнах.

Принциповим вихідним положенням є усвідомлення того, що інновація як унікальний, вперше створений об'єкт, не може бути реалізована традиційними способами. Проектувальна діяльність належить до розряду інноваційних, оскільки передбачає створення нового й технологію його реалізації, яку можна уніфікувати, опанувати й вдосконалювати. Тому проектувальна діяльність є основним засобом формування у майбутніх вихователів-методистів здатності до синтезу інноваційної педагогічної теорії та інноваційної освітньої практики, готовності до використання інноваційних способів системного аналізу та нестандартного вирішення проблем.

Створення інноваційних проєктів забезпечується не тільки й не стільки теоретичними знаннями, скільки аналітичною та конструктивно-творчою діяльністю. Тому в процесі виконання проєктів магістранти набувають практичних умінь: 1) проводити аналіз педагогічної системи закладу дошкільної освіти (чи окремого вихователя) для виявлення наявних протиріч в її структурі та функціях, а також між нею й зовнішнім середовищем; 2) оцінювати інноваційний потенціал закладу дошкільної освіти в контексті його можливостей до реалізації певних нововведень; 3) прогнозувати шляхи оптимізації стану педагогічної системи, визначати необхідні нововведення для її розвитку; 4) виявляти внутрішні та зовнішні ресурси саморозвитку педагогічної системи; 5) проводити експертизу обраних нововведень; 6) встановлювати сумісність чи несумісність інновації та наявної педагогічної системи; 7) конструювати послідовність і зміст основних етапів, форми, методи, засоби інноваційної діяльності; 8) здійснювати моніторинг змін в педагогічній системі, які відбуваються внаслідок реалізації нововведення; 9) відстежувати виникнення нових протиріч у педагогічній системі, знаходити способи їх конструктивного вирішення шляхом введення нових інновацій; 10) вчасно реагувати на небажані відхилення від визначених у проєкті результатів нововведень та коригувати процес реалізації інновацій. Таким чином, у процесі навчального проєктування студенти освоюють всі види робіт, пов'язаних зі створенням і реалізацією нововведень.

Висновки. Для системної підготовки магістрів дошкільної освіти до організації інноваційної діяльності необхідно запровадження базових положень комплексу зазначених підходів. Таку підготовку ми розглядаємо як педагогічну систему, яка характеризується цілісністю організаційно-педагогічних моделей, умов, форм, методів, засобів, що забезпечують можливість участі студентів у якості суб'єктів в різних видах аналітично-пізнавальної, проєктної, науково-дослідницької, конструктивної, організаторської діяльності з метою саморозвитку, набуття досвіду створення та реалізації інновацій. З позицій визначених підходів процес підготовки магістрів дошкільної освіти до інноваційної діяльності характеризують такі сутнісні ознаки: системність, забезпечення умов для саморозвитку та взаємодії студентів, суб'єктність у визначенні ними цілей та засобів, інноваційна та творча спрямованість різних видів навчальної діяльності, технологічність у проєктуванні й досягненні результатів.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у використанні теоретичних положень та евристичних засобів означених методологічних підходів для вдосконалення моделей і технологій досліджуваної підготовки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Зязюн І. А. Філософія педагогічної дії: монографія. Черкаси: Вид-во ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2008. 608 с.
2. Маслоу А. Новые рубежи человеческой природы: пер. с англ. /общ. ред. Г. А. Балла. Москва: Смысл, 1999. 425 с.
3. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2020 роки. URL: [www/mon.gov.ua/images/files/4455/pdf](http://www.mon.gov.ua/images/files/4455/pdf) (дата звернення: 01.10.2019).
4. Пригожин А. И. Нововведения: стимулы и препятствия (социальные проблемы инноватики). Москва: Политиздат, 1989. 271 с.
5. Професійна педагогічна освіта: акме-синергетичний підхід: [монографія] / [за ред. О. А. Дубасенюк]. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 389 с.
6. Рогова Т. В. Теоретичні і методичні основи персоналізованого підходу в управлінні педагогічним колективом середньої загальноосвітньої школи: автореф. дис... доктора пед. наук: 13.00.01. Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Харків, 2006. 46 с.
7. Стандарт вищої освіти України: другий (магістерський) рівень вищої освіти, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 012 Дошкільна освіта (проєкт) [електронний ресурс]. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/naukovo-metodychna_rada/proekty_standartiv_VO/012-doshkilna-osvita-magistr-29052017.doc (дата звернення: 09.04.2018).
8. Шапран О. І. Система інноваційної підготовки майбутнього вчителя в умовах навчально-науково-педагогічних комплексів: автореф. дис. ... доктора пед. наук: 13.00.04. Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. К., 2009. 42 с.

Konovalchuk Ivan. Methodological bases of preparation of masters of preschool education for the organization of innovative activity

Possibilities of using heuristic resources and tools of interdisciplinary, systemic, synergetic, activity, subject, technological, project approaches in preparation of masters of preschool education for organization of innovative activity are explained in the article.

The application of an interdisciplinary approach is due to the need to design the content of the training under study based on inter-scientific convergence and integration of knowledge from different scientific fields.

The principles of the systematic approach allow for structural and functional analysis of the integrity of the studied process.

The synergetic approach allows to reveal the internal mechanisms of actualization, self-organization, self-development of internal resources of the teacher's readiness for innovative activity.

The analysis and identification of personal professionally significant characteristics that ensure the successful implementation of innovations in preschool education institutions by future educators, methodologists, is carried out from the standpoint of a subjective approach.

The main purpose of the technological approach lies in the clear prediction of goals and the development of scientifically sound ways of guaranteeing the achievement of the results of preparation of masters for innovative activity.

Application of the project approach allows students to master methods of analysis, research, modeling, design of innovative activity.

It is established that the complexity of methodological principles will facilitate the synthesis of knowledge and allow systematic design of goals, content, forms, methods, tools and results of preparation of masters of preschool education for innovative activity.

Keywords: innovative activity, interdisciplinary approach, systematic approach, synergetic approach, activity approach, subjective approach, technological approach, project approach.

REFERENCES

1. Ziaziun, I. A. (2008). *Filosofia pedahohichnoi dii [The Philosophy of pedagogical action]*. Cherkasy : Vyd-vo ChNU im. Bohdana Khmelnytskoho [in Ukrainian].
2. Maslou, A. (1999). *Novye rubezhi chelovecheskoj prirody [New frontiers of human nature]*. Moskva: Smysl [in Russian].
3. Natsional'na stratehiia rozvytku osvity v Ukraini na 2012–2020 roky [National Strategy for the Development of Education in Ukraine for 2012–2020]. URL: [www/mon.gov.ua/images/files/4455/pdf](http://www.mon.gov.ua/images/files/4455/pdf). (Last accessed: 01.10.2019) [in Ukrainian].
4. Prigozhin, A. I. (1989). *Novovvedeniya: stimuly i prepyatstviya (social'nye problemy innovatiki) [Innovations: incentives and obstacles (social problems of innovation)]*. Moskva: Politizdat [in Russian].
5. *Profesijna pedahohichna osvita: akme-synerhetychnyj pidkhid [Professional pedagogical education: an acme-synergetic approach]* (2011). / [za red. O. A. Dubaseniuk]. Zhytomyr: Vyd-vo ZhDU im. I. Franka [in Ukrainian].
6. Rohova, T. V. (2006). *Teoretychni i metodychni osnovy personalizovanoho pidkhodu v upravlinni pedahohichnym kolektyvom seredn'oi zahal'noosvitn'oi shkoly [Theoretical and methodological foundations of person-centered approach to managing teaching staff of a secondary comprehensive school]. Extended abstract of Doctor's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].
7. *Standart vyschoi osvity Ukrainy: druhyi (mahisterskyj) riven vyschoi osvity, haluz znan 01 Osvita/Pedahohika, spetsialnist 012 Doshkilna osvita (proekt) [Higher Education in Ukraine Standard: second (masters') level of Higher Education, field of knowledge 01 Education/Pedagogy, specialty 012 Preschool education (project)]*. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/naukovo-metodychna_rada/proekty_standartiv_VO/012-doshkilna-osvita-magistr-29052017.doc. (Last accessed: 09.04.2018) [in Ukrainian].
8. Shapran, O. I. (2009). *Systema innovatsijnoi pidhotovky majbutn'oho vchytelia v umovakh navchal'no-naukovo-pedahohichnykh kompleksiv [The system of future teachers' innovative professional training in pedagogical complexes]. Extended abstract of Doctor's thesis*. Natsional'nyi pedahohichnyi universytet imeni M. P. Drahomanova [in Ukrainian].